

Heultje Fabrieksstraat

Nota proefsleuvenonderzoek: Programma van maatregelen.

Titel

Nota proefsleuvenonderzoek Heultje, Fabrieksstraat: Programma van maatregelen

Auteur(s)

Axel Theyskens

Erkende archeoloog

2019/00002 INDAR bv

2024/00017 Axel Theyskens

Projectnummer INDAR

2024-345

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2026A366

Plaats en datum

Beerse, 5/02/2026

Voorblad

Referentie kaart Beerse 1939: Cartesius.

INHOUDSOPGAVE

1.	Administratieve gegevens	3
2.	Gemotiveerd advies	4
2.1.	Aanleiding vooronderzoek.....	4
2.2.	Resultaten vervolgonderzoeken.....	4
2.2.1.	Proefsleuvenonderzoek	4
2.3.	Impactbepaling van de geplande werken	4
2.4.	Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen	7
3.	Lijst met figuren	8
4.	Lijst met tabellen.....	8
5.	Bibliografie	8

I. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode INDAR		2024-345
Projectcode Onroerend Erfgoed		2025A366
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Westerlo
	Deelgemeente	Heultje
	Straat	Fabrieksstraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Westerlo
	Afdeling	1
	Sectie	D en E
	Percelen	1127f3, 1072d, 1077e, 1078a, 1078b, 1076z, 1076a2 en 63C
Coördinaten	X-min, Y-min	181156,198183
	X-max, Y-max	181364,198475
Oppervlakte plangebied		Ca. 34.169 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 32.690 m ²
Erkend Archeoloog		2019/00002 INDAR bv 2024/00017 Axel Theyskens

2. GEMOTIVEERD ADVIES

2.1. Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek met ingreep in de bodem kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de archeologienota Van Steenlandt, M. & Dockx, C. 2025: *Archeologienota – Heultje Fabrieksstraat*. met ID 32850 en projectcode 2024I342. Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande bouw van industriële units langsheen de Fabrieksstraat. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2. Resultaten vervolgonderzoeken

2.2.1. Proefsleuvenonderzoek

Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem is een beperkte hoeveelheid antropogene sporen aangetroffen die vermoedelijk terug te brengen zijn tot de afwatering, interne indeling van de percelen en recente ontginningen van het projectgebied.

In totaal zijn er vijf spoornummers uitgedeeld aan paalkuilen, een kuil en een greppel. Deze greppel is niet in verband te brengen met de grenzen van de huidige kadastrale percelen of perceelsgrenzen zoals zichtbaar op 18de en 19de eeuw historisch kaartmateriaal. Er kan wel een overeenkomst vastgesteld worden met een wegtracé zoals zichtbaar is op historisch kaartmateriaal vanaf de Atlas der Buurtwegen tot de topografische kaarten uit de 20ste eeuw. Hierdoor is er mogelijks sprake van een afwateringsgreppel die deze weg omzoomde. Er werden geen vondsten aangetroffen in dit spoor.

De overige sporen konden als recent geïdentificeerd worden, gelet op hun donkere vulling, de scherpe aflijning en de hoekige vormen. Overigens werd er in de vulling van spoor 3 recent afvalmateriaal aangetroffen, met onder meer een glazen pot en schoeisel.

De bodemopbouw bleek overal in het plangebied sterk aangetast te zijn vanwege antropogene ingrepen uit het laatste decennium na het slopen van de directeurswoning en het rooien van de bebossing. Enkel het profiel ten noorden van de Fabrieksstraat vertoont een onaantaste bodemopbouw met A-C profiel. In het zuidelijke gedeelte van het plangebied werden er ophogingspakketten vastgesteld waarvan de dikte varieerde van 90 – 145 cm. Deze pakketten rustten rechtstreeks op de tertiaire gelaagdheden. De quartaire afzettingen waren grotendeels of soms volledig weggegraven. Lokaal bleef een deel van de Ap- of een verbrokkelde Bw-horizont bewaard.

2.3. Impactbepaling van de geplande werken

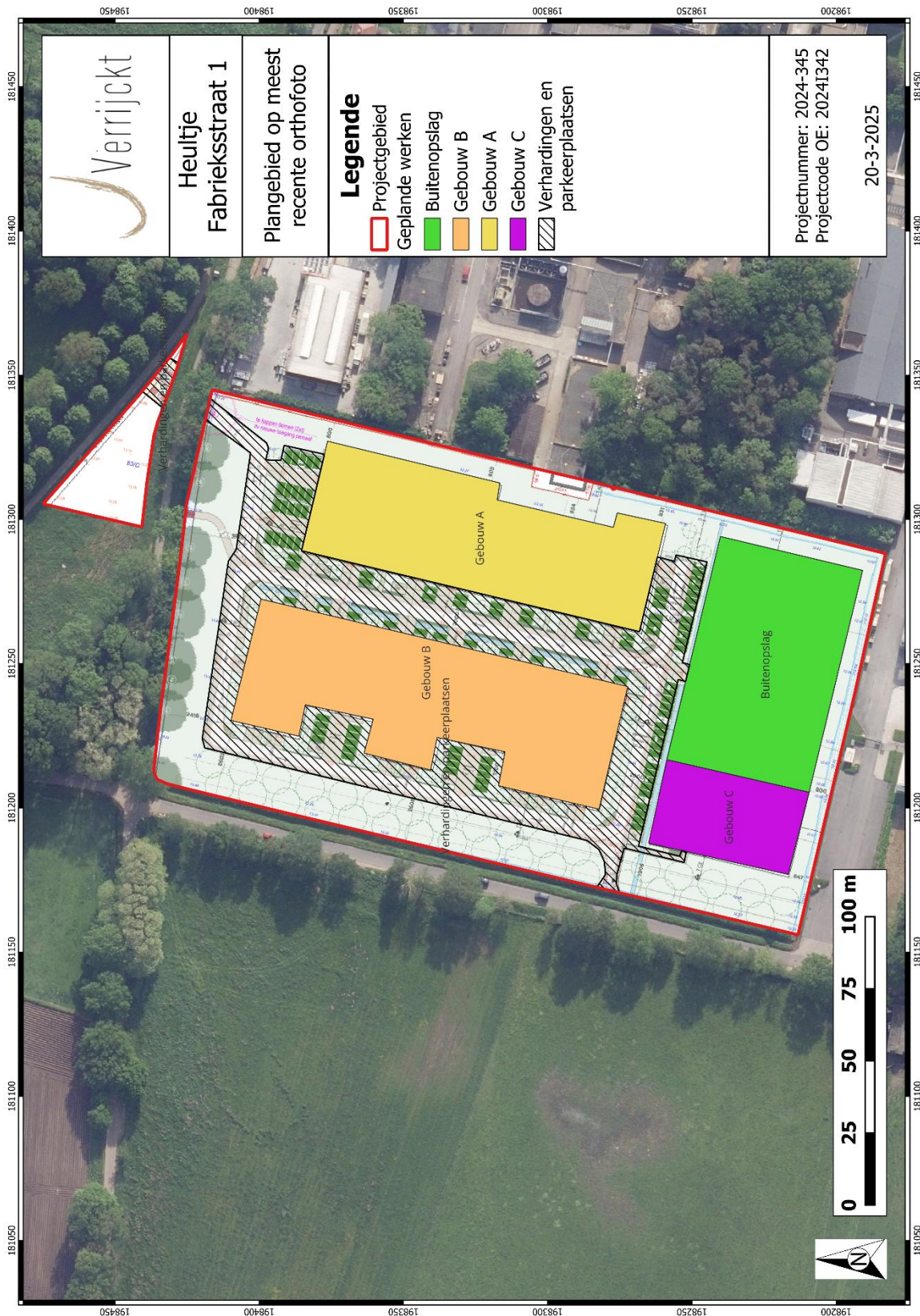
De opdrachtgever wil binnen het plangebied drie industriële units met buitenopslag, wegenis, infiltratie en groenzones aanleggen. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de geplande bodemingrepen met hun bijhorende oppervlakte en diepte.

Tabel 1: Overzicht van de geplande ingrepen.

Bodemingreep		Oppervlakte	Diepte (*)
Aanleg gebouwen		Gebouw A: 4.507,7 m ² Gebouw B: 5.232 m ² Gebouw C: 1.500 m ²	Fundering stalen spanten: 1 m -mv Vloerplaat: 60 cm -mv
Buitenopslag betonverharding	in	Ca. 4.000 m ²	Ca. 90 cm -mv
Verhardingen parkeerplaatsen	en	Ca. 8.183 m ²	Ca. 90 cm -mv
Aanleg riolering		Lokaal en lineair van aard	Ca. 120 cm -mv
Aanleg nutsleidingen		Lokaal en lineair van aard	Ca. 80 cm -mv
Aanleg septische putten en regenwaterputten		Lokaal van aard	Ca. 2 tot 2,5 m -mv
Aanleg infiltratiegrachten		Lineair en lokaal van aard	Ca. 40 cm tot 70 cm -mv
Aanleg openbare wegenis		Ca. 400 m ²	Ca. 90 cm -mv
Aanleg groenzones		Overige gedeelte van plangebied	Geen impact op bodemarchief, aanleg vindt plaats in teelaarde

*Er dient tevens een archeologische buffer van 30 cm gerekend te worden door de impact van zware machines die voor compactie van de ondergrond kan zorgen.

Hoewel het bovenstaande aantoont dat de geplande werken een aanzienlijke impact zullen hebben op het aanwezige bodemarchief heeft het proefsleuvenonderzoek uitgewezen dat er geen archeologische vindplaats aanwezig is binnen het plangebied. De ingrepen beperken zich bovendien voor de overgrote meerderheid tot de recente ophogingspakketten (90 à 145 cm -mv) Er is dus geen risico op verstoring van archeologisch relevante gelaagdheden.

Figuur 1: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting¹ op orthofoto²

¹ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

² AGIV 2024e

2.4. Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het proefsleuvenonderzoek te Heultje, Fabrieksstraat heeft aangetoond dat de bodemopbouw binnen het plangebied in aanzienlijke mate aangetast is geweest door recente antropogene ingrepen binnen het plangebied. Binnen het gehele zuidelijke gedeelte van het plangebied werden ophogingspakketten aangetroffen met een dikte van 90 à 145 cm. De natuurlijke bodem was in veel gevallen afgetopt tot in de tertiaire afzettingen. Hoewel de geplande werken dus een aanzienlijke impact zullen hebben op het aanwezige bodemarchief is er geen potentieel tot kenniswinst aanwezig binnen het plangebied. Ook in de beter bewaarde zones van het plangebied bleek er geen archeologisch relevant sporenniveau aanwezig te zijn.

Op basis van het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat er binnen de contouren van het plangebied geen archeologische site aanwezig is. Aangezien er geen archeologische site aanwezig is, is er geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk. Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Er wordt een advies gegeven om de terreinen vrij te geven.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze nota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota kan, conform de Code van Goede Praktijk, als volledig beschouwd worden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

3. LIJST MET FIGUREN

Figuur 10: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto6

4. LIJST MET TABELLEN

Tabel 1: Overzicht van de geplande ingrepen.4

5. BIBLIOGRAFIE

BORSBOOM, A. & VERHAGEN, P. 2012. *KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P)*. SIKB

HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., & ERVYNCK, A. 2016. Archeologische vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed 48.

TOL, A. J., VERHAGEN, P. & VERBRUGGEN, M. 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*, KNA-leidraden, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.

VAN GILS, M. & DE BIE, M. 2006. Steentijd in de Kempen. Prospectie, kartering en waardering van het laat-paleolithische en mesolithische erfgoed. In: COUSSERIER, K., MEYLEMANS, E. & IN 'T VEN, I. (red.), *CAI-II. Thematisch inventarisatie- en evaluatieonderzoek*. VIOE Rapporten 2, Brussel, 7-16.

VAN GILS, M. & MEYLEMANS, E. 2019. *Prospecteren naar steentijd artefactensites – versie 1*, agentschap Onroerend Erfgoed.

Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.

Van Steenlandt, M. & Dockx C. 2025. *Archeologienota Heultje Fabrieksstraat*. Rapport 24-345A, Beerse.

Voorblad:

CARTESIUS, 2025. *Cartesius, Kaartlaag 1939* Available at:http://www.cartesius.be/arcgis/home/webmap/viewer.html?url=https://wmts.ngi.be/arcgis/rest/services/seamless_carto__default__3857__800/MapServer&lang=nl, bezocht op 31-10-2024.